

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 160/13

Luksemburg, 13 grudnia 2013 r.

Wyrok w sprawie T-240/10
Węgry / Komisja

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji w przedmiocie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanego genetycznie ziemniaka Amflora

Komisja naruszyła przepisy proceduralne regulujące tryb wydawania zezwoleń na dopuszczenie GMO do obrotu w Unii

Na obszarze Unii Europejskiej organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO) mogą być uwalniane do środowiska lub dopuszczane do obrotu wyłącznie wtedy, gdy zostały one objęte zezwoleniem udzielonym w celu konkretnego ich wykorzystania i podlegającym określonym wymogom, po przeprowadzeniu naukowej oceny ryzyka.

Reżim prawny udzielania zezwoleń obejmuje dwie różne procedury, które są stosowane w zależności od przewidywanego wykorzystania GMO. Pierwsza z nich, uregulowana dyrektywą 2001/18/WE¹, dotyczy udzielania zezwoleń na wprowadzanie GMO do obrotu w celu ich zamierzonego uwalniania do środowiska. W ramach tej procedury wydanie zezwolenia leży w gestii państwa członkowskiego, w którym przedsiębiorstwo złożyło stosowny wniosek. Jednakże inne państwa członkowskie, a także Komisja, mogą wnieść zastrzeżenia wobec planowanej decyzji w przedmiocie zezwolenia.

Druga procedura udzielania zezwoleń, ustanowiona rozporządzeniem nr 1829/2003², dotyczy genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy. W tym przypadku wniosek o wydanie zezwolenia jest oceniany na szczeblu Unii.

W sytuacji, gdy zostały wniesione zastrzeżenia w ramach pierwszej z procedur, lub został złożony wniosek o udzielenie zezwolenia w kontekście drugiej z nich, ostateczną decyzję w przedmiocie zezwolenia wydaje Komisja lub Rada, na podstawie opinii naukowych Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

W tym przypadku Komisję wspierają dwa komitety³ złożone z przedstawicieli państw członkowskich, które wydają stosowne opinie po zapoznaniu się z opinią EFSA. Jeżeli opinia właściwego komitetu jest przychylna dla wprowadzenia GMO do obrotu, Komisja udziela zezwolenia. W przeciwnym wypadku, lub jeśli nie przedstawiono żadnej opinii, Komisja przedkłada propozycję zezwolenia Radzie, która może udzielić zezwolenia lub sprzeciwić się jego wydaniu. Jeżeli Rada nie podejmie decyzji, Komisja udziela zezwolenia.

Spółka BASF Plant Science GmbH, po pierwsze, zwróciła się do władz szwedzkich, za pośrednictwem swej spółki zależnej, o udzielenie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu genetycznie zmodyfikowanego ziemniaka Amflora w celu jego uprawy do zastosowań

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz.U. L 106, s. 1, wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 6, s. 77).

² Rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz.U. L 268, s. 1, wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 32, s. 432).

³ Chodzi tu o komitet regulacyjny ds. uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie, ustanowiony dyrektywą 2001/18/WE, oraz o stały komitet ds. łańcucha pokarmowego i zdrowia zwierząt, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003.

przemysłowych. Ponieważ kilka państw członkowskich przedstawiło uwagi w przedmiocie tego wniosku, wydanie ostatecznej decyzji zostało powierzone organom Unii.

Po drugie, spółka BASF wszczęła procedurę w przedmiocie zezwolenia bezpośrednio przed organami Unii, mając zamiar rozpocząć produkcję paszy na bazie tego ziemniaka. Wniosek ten przewidywał również ewentualność przypadkowego występowania śladowych ilości GMO w produktach spożywczych lub w pokarmie dla zwierząt.

Po otrzymaniu w 2005 r. pozytywnej opinii EFSA, Komisja przedłożyła propozycje zezwoleń komitetom, a następnie – wobec nieprzedstawienia przez nie opinii – Radzie, która nie wydała decyzji. Na tym etapie postępowania Komisja mogła zatem udzielić wnioskowanych zezwoleń. Jednakże wobec otrzymania w trakcie procedur zmierzających do wydania zezwolenia informacji dotyczących niespójności między różnymi opiniami naukowymi EFSA, Komisja nie udzieliła zezwoleń, lecz postanowiła ponownie zwrócić się do tego urzędu z wnioskiem o przedstawienie wyjaśnień na temat wydanych przezeń opinii. W czerwcu 2009 r. EFSA wydała skonsolidowaną opinię naukową, w której (pomimo przedstawienia mniejszościowych opinii odrębnych, w których jej wnioski nie zostały podzielone) potwierdziła, że ziemniak Amflora nie stwarza zagrożenia ani dla zdrowia ludzi, ani dla środowiska naturalnego. Po uzyskaniu tej opinii Komisja nie przedstawiła właściwym komitetom nowych projektów decyzji w przedmiocie zezwolenia, ale udzieliła dwóch wnioskowanych zezwoleń decyzjami z dnia 2 marca 2010 r.⁴

Jednakże stojąc na stanowisku, że ziemniak Amflora stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, a także dla środowiska naturalnego, Węgry wniosły skargę o stwierdzenie nieważności wydanych przez Komisję decyzji w przedmiocie zezwolenia. Francja, Luksemburg, Austria i Polska przystąpiły do postępowania w charakterze interwenientów popierających żądania Węgier.

W wydanym dzisiaj wyroku Sąd stwierdził przede wszystkim, że przed wydaniem zaskarżonych decyzji Komisja nie przedłożyła właściwym komitetom zmienionych projektów tych decyzji, wraz ze skonsolidowaną opinią EFSA z 2009 r. oraz opiniami odrębnymi. Tymczasem, chociaż przepisy zaskarżonych decyzji są identyczne z przepisami projektów decyzji, które zostały przedłożone właściwym komitetom i Radzie pierwotnie, to nie jest tak, gdy chodzi o podstawę naukową przyjętą przez Komisję w celu wydania owych decyzji. W konsekwencji Sąd orzekł, że postanawiając zwrócić się do EFSA o wydanie skonsolidowanej opinii oraz opierając zaskarżone decyzje w szczególności na tej opinii, bez umożliwienia właściwym komitetom zajęcia stanowiska ani w przedmiocie owej opinii, ani w przedmiocie zmienionych projektów decyzji, **Komisja ominęła przepisy proceduralne regulujące udzielanie zezwoleń.**

W tym kontekście Sąd uznał, że **wynik procedury lub treść zaskarżonych decyzji mogłyby być zasadniczo odmienne, gdyby Komisja postępowała zgodnie z tymi przepisami proceduralnymi.** Wyniki głosowań nad wcześniejszymi projektami w komitetach były bowiem bardzo niejednoznaczne, a w skonsolidowanej opinii EFSA z 2009 r., której towarzyszyły opinie odrębne, wyrażono więcej wątpliwości niż we wcześniejszych opiniach EFSA, wobec czego nie można było wykluczyć, że członkowie komitetów mogliby zmienić swe stanowiska i zdecydować o udzieleniu wnioskowanych zezwoleń lub o odmowie ich udzielenia. Co więcej, w przypadku przedstawienia niekorzystnej opinii lub w braku opinii komitetów Komisja była zobowiązana do przedstawienia proponowanych zezwoleń Radzie, która mogła zdecydować o ich przyjęciu lub odrzuceniu. Dopiero po zakończeniu tej procedury, w razie niepodjęcia decyzji przez Radę, Komisja mogła przyjąć decyzje.

W tym względzie Sąd stwierdził, że dodanie do projektów zaskarżonych decyzji motywów odnoszących się do nowej opinii EFSA, jako podstawy naukowej, stanowi istotną zmianę tych

⁴ Decyzja Komisji 2010/135/UE z dnia 2 marca 2010 r. dotycząca wprowadzania do obrotu, zgodnie z dyrektywą 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, produktu ziemniaczanego (*Solanum tuberosum* L. linii EH92-527-1) zmodyfikowanego genetycznie w celu zwiększenia zawartości amylopektyny stanowiącej składnik skrobi (Dz.U. L 53, s.11) i decyzja Komisji 2010/136/UE z dnia 2 marca 2010 r. zezwalająca na wprowadzenie do obrotu na mocy [rozporządzenia nr 1829/2003] paszy produkowanej z genetycznie zmodyfikowanego ziemniaka EH92-527-1 (BPS-25271-9) i przypadkowe lub technicznie nieuniknione występowanie tego ziemniaka w produktach żywnościowych i innych produktach paszowych (Dz.U. L 53, s. 15).

projektów w stosunku do ich wcześniejszych wersji. W konsekwencji **decyzji tych nie można uznać za identyczne z wcześniejszymi projektami i propozycjami**. Ponadto skonsolidowaną opinię z 2009 r., która różni się znacząco od wcześniejszych opinii EFSA, należy uznać za nową ocenę odnoszącą się do istoty zagadnienia, a nie jedynie czysto formalne potwierdzenie ocen ryzyka zawartych we wcześniejszych opiniach.

W tym stanie rzeczy, **ze względu na okoliczność, że Komisja w zasadniczy sposób naruszyła obowiązki proceduralne, Sąd stwierdził nieważność zaskarżonych decyzji**.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793